

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ԻՐԱՎԱՊԱՀՊԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ ՀՀ-ՈՒՄ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ ԱՄԲԻՈՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՍՈՂՈՒԼ	ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ ՀՀ-ՈՒՄ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՍՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1510B4/04
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ/ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	Ապագա իրավաբանները իրավապահպան մարմինները ՀՀ-ում առարկայի միջոցով հնարավորություն են ստանում սկզբնական, ելակետային գիտելիքներ ձեռք բերել ՀՀ դատական և իրավապահպան մարմինների կազմակերպման և գործունեության մասին, ինչը կարևոր նախադրյալ է նրանց կողմից կրթության հետագա փուլերում դասավանդվող մյուս իրավաբանական դասընթացների ուսումնասիրության համար:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ճանաչել դատական համակարգը, դատախազության, ոստիկանության, մաքսային և հարկային մարմիններին • Բնորոշել նոտարիատի փաստաբանական գործունեությունը: <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Փորձել տարբերակել նախաքննության մարմինները հետաքննության մարմիններից, տարանջատել դատական իշխանության, արդարադատության և դատավարության հարաբերակցությունը: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Քննադատական մոտեցում ցուցաբերել արդարադատության ծոզվորդավարական սկզբունքներին, դատավորի անկախության երաշխիքներին, սահմանադրական դատարանի գործունեության կազմակերպմանը:
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 6 • ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ - 80 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 40 • ՄԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 30 • ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ - 10 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 5
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Հասարակագիտություն առարկայից նախնական գիտելիքներ ավագ դպրոցի չափորոշիչների համապատասխան:
ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	<p>Խոսքային մեթոդներ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսումնական նյութի բացատրում- լուսաբանում դասախոսության միջոցով 2. Պատմական մեթոդ- թեման ուսումնասիրել ծագման

--

<p>պահից՝ կապելով տվյալ երկրի պատմական զարգացման օրինաչափությունների հետ</p> <p>3. Համեմատական մեթոդ-երկու և ավելի պետությունների դատախազության համակարգի համեմատում՝ օրինաչափությունների բացահայտ ման համար</p> <p>ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՄԵԹՈՂՆԵՐ</p> <ul style="list-style-type: none">• Գործնական աշխատանքի կատարում:• Իրավիճակների և արդյունքների վերլուծում:• Անհատական և խմբային, ինքնուրույն և համագործակցային աշխատանքների կատարում:

<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ</p>

<ul style="list-style-type: none">• «ԻՐԱՎԱՊԱՀՊԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ ՀՀ-ՈՒՄ» ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԱՌԱՐԿԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ• «ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահպան մարմինները» դասընթացի առարկան և համակարգը:• «ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահպան մարմինները» դասընթացի կապը այլ իրավաբանական դասընթացների հետ:• «ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահպան մարմինները» դասընթացի աղբյուրները:• ԴԱՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ• Դատական իշխանությունը իշխանությունների տարանջատման սահմանադրական համակարգում:<ul style="list-style-type: none">• Դատական իշխանություն. հասկացությունը և հատկանիշները:• Դատարանը որպես դատական իշխանության մարմին:• Արդարադատության հասկացությունը և բնորոշ գծերը:• ՀՀ ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ• ՀՀ դատական համակարգը. հասկացությունը և հատկանիշները:• Առաջին ատյանի դատարաններ• Վերաքննիչ դատարաններ• ՀՀ տնտեսական դատարան• ՀՀ վճռաբեկ դատարան• ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ• Արդարադատության սկզբունքների հասկացությունը և համակարգը:• Օրինականությունը:• Արդարադատության իրականացումը միայն դատարանի կողմից:• Բոլորի հավասարությունը օրենքի և դատարանի առջև:• Դատավարության լեզուն• Դատական պաշտպանության իրավունքը:• Անմեղության կանխավարկածի սկզբունքը:• ԴԱՏԱՎՈՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ ԵՎ ՆՐԱ ԱՆԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ• ՀՀ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԸ• ՀՀ սահմանադրական դատարանի տեղը դատական համակարգում• Սահմանադրական դատարանի կազմը, նրա անդամների կարգավիճակը և գործունեության կազմակերպումը:• Սահմանադրական դատարանի լիազորությունները:• ՀՀ ԴԱՏԱԽԱՉՈՒԹՅՈՒՆԸ• ՀՀ դատախազության տեղը պետական մարմինների համակարգում:
--

	<ul style="list-style-type: none"> • Դատախազության կազմակերպման և գործունեության սկզբունքները: • Դատախազության լիազորությունները • ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ • Ոստիկանության խնդիրները , համակարգը և գործառույթները: • Ոստիկանության գործունեության հիմնական ուղղությունները., • ոստիկանության պարտականությունները և իրավունքները: • Ոստիկանության կառուցվածքային մյուս ստորաբաժանումները: • ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ • ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ • ՀՀ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ • Արդարադատության նախարարության խնդիրները, գործառույթները և կառուցվածքը: • Դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող մարմինները: • ՀՀ ՆՈՏԱՐԻԱՏԸ • Նոտարիատի հասկացությունը և նշանակությունը • Նոտարի կարգավիճակը. նրա իրավունքները, պարտականությունները և պատասխանատվությունը • Նոտարական պալատի կազմը և լիազորությունները: • Նոտարական գործողությունները: • ՀՀ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ <ul style="list-style-type: none"> • ՀՀ հարկային ծառայության խնդիրները, լիազորությունները և համակարգը: • ՀՀ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ <ul style="list-style-type: none"> • Մաքսային գործը. Հասկացությունը և նշանակությունը: • ՀՀ մաքսային մարմինների համակարգը: • Մաքսային մարմինների լիազորությունները • ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ-ՈՒՍ • Փաստաբանական գործունեության նշանակությունը և դրա իրականացման իրավական հիմքերը: • Փաստաբանների միության կազմավորումը և դրա մարմինները: • Փաստաբանի իրավական վիճակը: <p>• ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎԱՊԱՀՊԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ</p>
--	--

<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>ՀԻՄՆԱԿԱՆ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ՀՀ Սահմանադրություն 2. Ղազինյան Գ.Ս., Դիլբանդյան Ս.Ա. «ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահպան մարմինները» Բուհական դասագիրք: Երևան, 2003թ. 3. Ս.Ա.Դիլբանդյան ՀՀ դատական համակարգը, /դասախոսություն/ Երևան, 1998թ. 4. Ս.Ա.Դիլբանդյան ՀՀ Դատարանակազմությունը և իրավապահպան մարմինները, /ուսումնական ձեռնարկ/ Երևան, 2000թ 5. Մ.Գ.Խաչատրյան, Դ.Մ.Խաչատրյան, Դատավորի կարավիճակը ՀՀ-ում, Երևան, 2002թ. 6. Ա.Գ.Վաղարշյան, Դատական համակարգի կազմավորման և գործունեության հիմունքների սահմանադրական զարգացումն ՀՀ-ում (1918-1995թթ.), /դասախոսություն/, Երևան, 1992թ.
--------------------------------------	---

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

1. Правоохранительные органы РФ. Учебник /Под. ред.В.П.Божьева.3-е изд.,М, 1999г.
2. Правоохранительные органы РФ. /Под. Ред. Ю.И.Скуратова, В.М.Семенова М., 1998г.
3. К.Ф.Гуценко, М.А.Ковалев Правоохранительные органы, М., 1997г.
4. В.И.Басков, Прокурорский надзор /учебник/, М., 1997г.
5. Т.Г.Морщакова, В.И.Швецова Судостроительство./учебное пособие/. М.,1992г.
6. Г.С.Казинян История развития уголовного процесса в Армении. Ереван. 1999г.
7. Г.С.Казинян Актуальные проблемы уголовно- процессуального законодательства в третьей РА, Ереван, 1999г.
8. В.М.Савицкий Организация судебной власти в РФ, / учебное пособие/ М., 1996г.
9. Ю.И.Стецовский судебная власть. / учебное пособие/ М., 1999г.
10. Судостроительство и правоохранительные органы в РФ. Учебник /Под. ред.В.И. Швецова/ М., 1997г.
11. Судебные системы западных государств, М., Наука, 1991г.
12. Судебная власть /Под. Ред. И.Л.Петрухина/ М., 2003г.

ՄՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Նախատեսված են 2 ընթացիկ գրավոր ստուգում՝ 1 ստուգողական աշխատանք՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով : Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 35, 35,30 միավորային արժեքով: 2 –րդ ընթացիկ ստուգումը կանցկացվի անհատական աշխատանքի տեսքով՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով

Եզրափակիչ ստուգումը բանավոր է՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 35, 35,30 միավորային արժեքով: Միավորների քայլը 5 է:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

7. Բաղադրիչ 1-10% (հաճախումներ)
8. Բաղադրիչ 2-20% (ընթացիկ ստուգում 1-ին)
9. Բաղադրիչ 3-20% (ընթացիկ ստուգում 2-րդ)
10. Բաղադրիչ 4-40% (ամփոփիչ ստուգում)
11. Բաղադրիչ 5-10% (ընթացիկ ակտիվություն)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

Հ/Հ	Թեմա	Ուսուցման կազմակերպման ձևերը					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատա-ժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատա-ժամանակը
		դ.	ս.	գ.	լ.	Ուս. պր.		
1.	«ԻՐԱՎԱՊԱՀՊԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ ՀՀ-ՈՒՄ» ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԱՌԱՐԿԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ	2					4	6
2.	ԴԱՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ		6				6	12
3.	ՀՀ ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ	4				2	6	12
4.	ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ	4					6	10
5.	ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԵՎ ԴԱՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ-ՈՒՄ	4					6	10
6.	ԴԱՏԱՎՈՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ ԵՎ ՆՐԱ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ		6				4	10
7.	ՀՀ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԸ	4				2	4	10
8.	ՀՀ ԴԱՏԱԽԱԶՈՒԹՅՈՒՆԸ		6			2	4	12
9.	ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ	4				2	4	10
10.	ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ		4				6	10
11.	ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ	4				2	6	12
12.	ՀՀ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ		6				4	10
13.	ՀՀ ՆՈՏԱՐԻԱՏԸ	4					2	6
14.	ՀՀ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ	4					4	8
15.	ՀՀ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ	2					4	6

16	ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ-ՈՒՄ		4				4	8
17	ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎԱՊԱՀՊԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ	4					6	10
	1 ընթացիկ ստուգում						8	8
18	2 ընթացիկ ստուգում						8	8
19	Ամփոփիչ ստուգում						12	12
20	Ընդամենը	40	30			10	100	180